

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра академічного та естрадного вокалу

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВ:
ІСТОРІЯ ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА**

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»
освітнього рівня: першого (бакалаврського)
освітньої програми: 025.00.02 Сольний спів

Київ – 2021

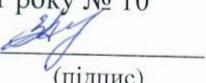
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Прогрес. № <i>1859/21</i> Професія <i>Учитель</i> (підпись)	(правице, пісочин) 20.01.2021

Розробник: Левіт Дмитро Анатолійович, кандидат філософських наук, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу.

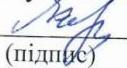
Викладач: Левіт Дмитро Анатолійович, кандидат філософських наук, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від 30.08. 2021 року № 10

Завідувач кафедри Олена ЗАВЕРУХА
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 025.00.02 Сольний спів _____. _____.2020 р.
(назва освітньої програми)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) Яна КИРИЛЕНКО
(підпис)

Робочу програму перевірено _____. _____.2021 р.

Заступник директора Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
	дenna
Вид дисципліни	<i>Обов'язкова</i>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>2/60</i>
Курс	<i>1</i>
Семестр	<i>1</i>
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>2</i>
Обсяг кредитів	<i>2</i>
Обсяг годин, у тому числі:	<i>60</i>
Аудиторні	<i>28</i>
Модульний контроль	<i>4</i>
Семестровий контроль	<i>-</i>
Самостійна робота	<i>28</i>
Форма семестрового контролю	<i>залік</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчального курсу «Історія мистецтв: Історія театрального мистецтва» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальності 025 «Музичне мистецтво» професійного спрямування «Сольний спів».

Мета курсу: розкрити і проаналізувати в історичній ретроспективі зародження та розвиток театрального мистецтва у світовій (європейській) та вітчизняній культурі з позицій професійної спрямованості студентів;

Завдання курсу:

- систематизація теоретичних знань студентів у галузі історії та теорії театрального мистецтва;
- знання стилів і напрямків розвитку вітчизняного та зарубіжного театрального мистецтва;
- виявлення ціннісних аспектів театрального мистецтва (у тому числі його морально-виховний потенціал);
- формування навиків орієнтування в проблематиці сучасного театрального мистецтва, включаючи навички проведення стилістичного і жанрового аналізу театральних творів.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності	ЗК-1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
	ЗК-2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК-3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

3К-4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	
3К-5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	
3К-6	Навички міжособистісної взаємодії.	
3К-7	Здатність бути критичним і самокритичним.	
3К-8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	
3К-9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	
3К-11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	
3К-12	Здатність працювати автономно.	
3К-13	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.	
3К-14	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	
3К-15	Здатність генерувати нові ідеї (реативність).	
3К-16	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	
3К-17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК-3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
	СК-5	Здатність використовувати знання про основні закономірності сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
	СК-7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

	СК-9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
	СК10	Здатність застосовувати базові знання музично-теоретичних систем та провідних концепцій та отримані знання з педагогіки та психології у педагогічній діяльності з фаху.
	СК11	Здатність оперувати професійною термінологією.
	СК12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
	СК13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
	СК14	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
	СК17	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
	СК18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. Результати навчання за дисципліною

РН-4	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту
РН-6	Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.
РН-7	Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
РН-8	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН-11	Застосовувати теоретичні знання та навички в менеджерській практичній діяльності.
РН-12	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН-15	Демонстрація музично-теоретичних, культурно-історичних знань з музичного мистецтва. Знати основи педагогіки та психології та володіти навчальним репертуаром з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.
РН-17	Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Усього	Аудиторні					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульний	Самостійна
Змістовий модуль I. Історичний та загальний огляд становлення та розвитку театрального мистецтва у світовій культурі.							
Тема 1.1. Античний театр як колиска західноєвропейської драматургії. Давньогрецький та Давньоримський театри.	4	2					2
Тема 1.2. Світоглядні детермінанти становлення театрального мистецтва за доби Середньовіччя та Відродження.	8	2	2				4
Тема 1.3. Театр французького класицизму. Основні напрямки розвитку театру за доби Просвітництва.	4	2					2
Тема 1.4. Західно-європейський театр кінця XIX- початку ХХ століття. Ідейно-філософські принципи театрального мистецтва ХХ століття.	8	2	2				4
Тема 1.5. Становлення російського театру від XVII до ХХ ст.	4	2					2
Модульний контроль.	2					2	
Разом	30	10	4			2	14
Змістовий модуль II. Концептуальні засади розвитку театрального мистецтва в Україні від зародження до сьогодення							
Тема 2.1. Зародження стародавнього українського театру. Становлення українського театру в XVII-XIX століттях.	12	4	2				6
Тема 2.2. Український театр кінця XIX-XX століть. Сучасний український театр: основні тенденції та перспективи розвитку	16	4	4				8
Модульний контроль	2					2	
Разом	30	8	6			2	14
Усього	60	18	10			4	28

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

Історичний та загальний огляд становлення та розвитку театрального мистецтва у світовій культурі

Тема 1. 1. Античний театр як колиска розвитку західноєвропейської драматургії.

Давньогрецький та давньоримський театри

Виникнення грецької драми в театрі з сільських свят на честь бога Діоніса. Героїчні трагедії Есхіла, їх філософський зміст. Міфологічні герої давньогрецьких трагедій. Підвищення інтересу до людської особи й етична проблематика трагедій Софокла. Психологізм і проблематика трагедій Евріпіда. Політична сатира Аристофана. Театральна вистава в стародавній Греції. Архітектура давньогрецького театру. Орхестра, проскеній і параскеній. Актори (протагоніст, девтерагоніст і тритагоніст). Поетика Арістотеля. Глядачі. Театр стародавнього Риму. Побутова комедія Плавта і Теренція. Комедія-тогата. Римський театр імператорської епохи. Драматургія Сенеки.

Основні поняття теми: античність, міфологія, трагедія, комедія, політична сатира, орхестра, проскеній, параскеній, протагоніст, девтерагоніст і тритагоніст, комедія-тогата.

Література основна: 3, 15, 19, 22;

Література додаткова: 1, 3, 11.

Тема 1. 2. Світоглядні детермінанти становлення театрального мистецтва за доби Середньовіччя та Відродження

Народні витоки середньовічного театру в країнах Західної Європи. Гістріони (шпільмани, жонглери, франти, трувери, трубадури, менестрелі та ін.) І їх роль у формуванні театрального мистецтва Середньовіччя. Творчість Адама де ла Аля. Еволюція жанрів церковного театру (літургійна драма, полулютургічна драма, міракль). Міраклі XIII-XIV ст.: «Гра про Святого

Миколая», «Чудо про Теофіля», «Міракль про Роберта-Диявола» та їх значення в історії західноєвропейського театру. Розквіт містеріального театру (XV-XVI ст.): «Містерія Старого Завіту», «Містерія страстей», «Містерія про облогу Орлеана». Сценічний майданчик містеріального театру.

Світські форми театру епохи Середньовіччя (мораліте, сатира, фарс). Загальна характеристика художньої культури епохи Відродження. Досягнення театрального мистецтва Західної Європи. Два напрями у розвитку італійського театру: вченого-гуманістичний і народний театри. «Вчена комедія». Дж. Бруно, Н. Макіавеллі. Комедія дель арте. Іспанський театр. Драматургія М. Сервантеса, Лопе де Вега, П. Кальдерона. Англійський театр. Творчість У. Шекспіра – найвеличнішого драматурга доби Відродження.

Основні поняття теми: теоцентричне світосприйняття, міракль, містерія, мораліте, літургія, фарс, гуманістичний світогляд, комедія дель арте, англійський гуманізм.

Література основна: 1, 2, 5, 6, 9, 14;

Література додаткова: 2, 15, 12.

Тема 1. 3. Театр французького класицизму.

Основні напрямки розвитку театру за доби Просвітництва.

Загальна характеристика художньої культури епохи Просвітництва. Національна своєрідність прояву ідей Просвітництва в західноєвропейських країнах. Торжество розуму над стихією індивідуалістичних пристрастей в трагедіях П. Корнеля, Ж. Расіна. Традиції народної комедії в творчості Ж.-Б. Мольєра. Висміювання аристократів, духовенства, буржуазії («Тартюф», «Скупий», «Міщанин-дворянин», «Дон Жуан»).

Провідні ідеї доби Просвітництва: боротьба за утвердження розуму, науки, культури, мрія про «царство розуму». Боротьба буржуазного театру проти дворянства й аристократії. Роль французьких просвітителів в історії театру. Творчість П. Бомарше. Різка критика дворянства й аристократії в творчості П. Бомарше.

Особливості італійського Просвітництва. Творчість К. Гольдоні і

К. Гоцці. Роль німецького театру в класовій боротьбі періоду Реформації. Естетичні принципи і драматургія Г. Е. Лессінга, Й. В. Гете, Ф. Шиллера.

Основні поняття теми: класицизм, класицистська драма, народна комедія, просвітництво, «царство розуму», буржуазний театр, Реформація.

Література основна: 10, 15, 19;

Література додаткова: 5, 7, 10, 20.

Тема 1. 4. Тенденції розвитку західноєвропейського театру

XIX початку ХХ століття. Ідейно-філософські принципи театрального мистецтва ХХ століття.

Театр епохи романтизму: загальна характеристика. Романтизм як ідейно-художній напрям у мистецтві XIX ст. Виникнення і еволюція романтичного театру. Новий герой романтичного мистецтва. Особливості розвитку романтизму у Франції, Англії, Німеччині. Оновлення драматургічних жанрів, стилістики, засобів виразності.

Французька буржуазна революція, Паризька комуна і театр. Творчість В. Гюго, О. Бальзака, Е. Золя. М. Метерлінк – видатний драматург і теоретик символізму. Драматургія Р. Ролана і режисура А. Антуана. Розвиток буржуазного театру в Німеччині. Мангеймський театр.

Боротьба ідеологічних тенденцій в англійській драматургії. Парадоксальна драматургія О. Уайльда. Творчість Б. Шоу – яскравого представника критичного реалізму. Драматургия Дж. Байрона і П.-Б. Шелли. Англійська мелодрама. Сценічний реалізм англійського театру. Ідейно-філософське підґрунтя становлення театру в Західній Європі в ХХ ст. Творчість Ж. Ануя і Ж.-П. Сартра. «Театр абсурду» – як вияв панічних настроїв «маленької людини» (Е. Йонеско, С. Бекет, Ж. Жене).

Формування новаторської естетичної теорії «епічного театру» в творчості Б. Брехта. Експресіонізм в режисурі і акторському мистецтві.

Роль Ервіна Піскатора в становленні революційного театру.

Основні поняття теми: ідеологічні тенденції, буржуазний театр, символізм, парадоксальна драматургія, «театр абсурду», «епічний театр»,

експресіонізм, критичний реалізм, революційний театр.

Література основна: 16, 17, 18, 27;

Література додаткова: 9, 19, 21, 23.

Тема 1. 5. Стародавній російський театр.

Становлення російського театру від XVII по XX століття

Народні джерела російського театру. Скоморохи – перші зчинателі професійного акторського мистецтва. Лялькова комедія про Петрушку, її соціальна спрямованість та зв'язки із західноєвропейським мистецтвом. Виникнення російської національної драматургії. Класицизм в російській драматургії. Творчість, естетичні принципи О. П. Сумарокова. Створення російського національного театру.

Творчість Д. І. Фонвізіна – основоположника російської сатиричної комедії. Творчість О. С. Грибоєдова. Роль О. С. Пушкіна в розвитку драматургії і сценічного мистецтва. М. В. Гоголь і театр. Драматургія і театр О. М. Островського. Роль О. М. Островського в створенні національного репертуару.

Драматургія А. П. Чехова – новий етап розвитку російської реалістичної драматургії. Основні твори: «Чайка», «Дядя Ваня», «Три сестри», «Вишневий сад». Виявлення в них суспільних настроїв російської інтелігенції в період піднесення революційного руху. А. П. Чехов і сучасний театр.

Аktorське мистецтво МХТ. Творчі принципи режисури К. С. Станіславського та В. Д. Немировича-Данченка. Початок роботи К. С. Станіславського над системою виховання актора та її історичне значення.

Створення широкої мережі нових театрів. Народження радянської драматургії. Творчість драматургів, діяльність провідних режисерів, досягнення видатних акторів за часів радянської влади.

Teatr 1990-2000-х років в нових соціально-економічних умовах. Різке збільшення кількості нових театрів, багатство стилів, творчих манер та форм організації їх діяльності. Поширення масових видовищ та різноманітних фестивалів. Творчі пошуки сучасних російських режисерів.

Основні поняття теми: скоморохи, Петрушка, народний театр, шкільний театр, державний театр, аматорський театр, кріпацький театр, сатирична комедія, національний репертуар, система виховання актора, масові видовища, фестивалі, стиль, творча манера.

Література основна: 12, 13, 20;

Література додаткова: 17.

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

1. Хор у давньогрецькій трагедії
2. Значення «Поетики» Арістотеля у вивчені трагедії.
3. Комедія дель арте. Причини її виникнення та принципи сценічного мистецтва.
4. Ж. -Б. Мольєр – родоначальник французької національної комедії.
5. Драматургія Тірсо де Моліно і Кальдерона.
6. М. Метерлінк – видатний драматург і теоретик символізму.
7. Б. Брехт – режисер і теоретик «епічного театру».

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Розвиток театрального мистецтва в Україні від зародження до сьогодення

Тема 2. 1. Стародавній український театр.

Становлення українського театру в XVII-XIX століттях

Роль обрядів та народних свят у розвитку театральної творчості наших предків. Вплив театру грецьких причорноморських колоній на театральну культуру східних слов'ян.

Вистави лялькового театру – вертепу.

Провідне місце в розвитку української національної драматургії і театр I. П. Котляревського та Г. Ф. Квітки-Основ'яненка. Т. Г. Шевченко і театр.

Російськомовні театри України – складова частина української національної культури.

Народження театру корифеїв: Діяльність М. П. Старицького, І. К. Карпенка-Карого, М. К. Садовського.

Творчість М. К. Заньковецької – найвища вершина акторського мистецтва світового театру.

Основні поняття: обряди, народні свята, культура східних слов'ян, вертеп, шкільний.

додаткова: 6, 13, 16.

Тема 2. 2. Український театр кінця XIX-XX століть.

Сучасний український театр

Революційно-демократичні ідеї Т. Г. Шевченка за нових історичних умов.

Творчість І. Я. Франка та Лесі Українки.

Жовтнева революція 1917 року в Росії та її сприйняття в Україні як перемога справедливості. В зв'язку з цим, з одного боку, – небувале духовне піднесення і народження нових талантів, а з другого, – насильницька русифікація, посилення репресій проти української культури в 30-ті роки і масова еміграція українських митців.

Творчість видатного українського режисера, актора, педагога Леся Курбаса. Створення ним Мистецького об'єднання «Березіль».

Розвиток українського театру за умов жорстоких репресій радянської влади проти національної культури. П'єси О. Корнійчука – основа репертуару українського театру. Боротьба кращих митців українського театру проти свавілля влади, їх прагнення зберегти традиції корифеїв. Діяльність провідних театрів України: ім. І. Франка в Києві, ім. М. Заньковецької у Львові, ім. Т. Шевченка у Харкові. Проблеми розвитку сучасного українського театру.

Основні поняття: революційно-демократичні ідеї, духовне піднесення, репресії, еміграція, русифікація, традиції корифеїв, сучасний театр.

театр, російськомовні театри, національна драматургія, театр корифеїв.

Літератураосновна: 4, 11,29;

Література

Література основна: 7, 8, 25, 30;

Література додаткова: 4, 8, 12, 14.

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 2

1. Роль обрядів та народних свят у розвитку народної театральної творчості східних слов'ян.
2. Український вертеп.
3. Творчість І. П. Котляревського та Г. Ф. Квітки-Основ'яненка в розвитку українського національного театру.
4. Театральна діяльність І. К. Карпенка-Карого.
5. М. К. Садовський – організатор першого українського стаціонарного театру в Києві.
6. Драматургічна творчість І. Я. Франка та Лесі Українки. Театральна діяльність Леся Курбаса.
7. П'єси О. Корнійчука – основа репертуару українського театру за часів радянської влади.
8. Проблеми розвитку сучасного українського театру.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Модуль I. Історичний та загальний огляд становлення та розвитку театрального мистецтва у світовій культурі.

Семінарське заняття № 1

Тема 1. 1. Виникнення театру в Античні часи. Давньогрецький та давньоримський театри.

Тема 1. 2. Світоглядні детермінанти становлення театрального мистецтва за доби Середньовіччя та Відродження.

1. Організація театральних видовищ у Стародавній Греції.
2. Архітектура давньогрецького театру.
3. Творчість Есхіла, Софокла, Евріпіда, Аристофана.
4. Видовища у Стародавньому Римі.
5. Мистецтво гістріонів та їх роль у формуванні європейського театру IX- XII ст.
6. Міракль, містерія, мораліте як жанри середньовічного театру.

7. Комедія дель арте.
8. Творчість У. Шекспіра – найяскравішого драматурга доби Відродження.
Література основна: 1, 2, 3, 5, 6, 9, 14, 15, 19, 22;
Література додаткова: 1, 2, 3, 11, 15, 22.

Семінарське заняття № 2

Тема 1. 3. Театр французького класицизму. Основні напрямки розвитку театру за доби Просвітництва.

Тема 1. 4. Тенденції розвитку західноєвропейського театру XIX – почалу ХХ століття. Ідейно-філософські принципи театрально мистецтва ХХ століття.

1. Творчість Ж.-Б. Мольєра:
2. Критика придворно-аристократичної культури («Кумедні манірниці»).
3. Критик асімейного деспотизму («Школажіно»).
4. Політична сатира («Тартюф», «ДонЖуан»).
5. Режисерські вимоги Корнеля і Расіна.
6. Твори Дж. Байрона у світовій драматургії.
7. Мангеймський театр. Репертуар, мистецтво режисури, художнє оформлення.
8. Драматургічна творчість О. Уайлда та Б. Шоу.

Література основна: 16, 17, 18, 27;

Література додаткова: 9, 19, 21, 22.

Модуль II. Концептуальні засади розвитку театрального мистецтва в Україні від зародження до сьогодення.

Семінарське заняття № 3

Тема 2. 1. Стародавній український театр. Становлення українського театру в XVII-XIX століттях.

1. Український вертеп.
2. Драматургічна творчість І. П. Котляревського та Г. Ф. Квітки-Основ'яненка.

3. Театральна діяльність І. К. Карпенка-Карого та М. К. Садовського.
4. Драматургія – вищий етап у творчості Лесі Українки.

Література основна: 4, 11, 29.

Література додаткова: 6, 13, 16.

Семінарське заняття № 4

Тема 2.2. Український театр кінця XIX-XX століть. Сучасний український театр: основні тенденції та перспективи розвитку.

1. Соціальний зміст драматургії В. Винниченка, Я. Мамонтова, І.Микитенка, І. Кочерги, І. Ірчана.
2. Значення творчості Леся Курбаса в історії українського театру.

Семінарське заняття № 5

1. Розвиток українського театру за умов репресій радянської влади, вилучення з обігу творів видатних діячів української культури (М. Грушевського, П. Куліша, В. Винниченка, Б. Грінченка, Л. Курбаса).
2. Проблеми розвитку сучасного українського театру.

Література основна: 7, 8, 25, 30;

Література додаткова: 4, 8, 12, 14.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів.

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5	4	4
Відвідування семінарських занять	1	2	2	3	3
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	2	20	3	30
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-
Виконання завдань до самостійної роботи	5	5	25	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25

Виконання ІНДЗ	30	-	-	
	Разом	-	77	- 72
Максимальна кількість балів: 149				
Розрахунок коефіцієнта: 1, 49				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

№	Зміст завдання	Критерії оцінювання Бали
Змістовий модуль I. Історичний та загальний огляд становлення та розвитку театрального мистецтва у світовій культурі		
Тема 1. 1.	1. Розкритивинення театру в Античні часи. 2. Проаналізувати проблематику та значення творів Есхіла, Софокла, Евріпіда, Аристофана. 3. Порівняти, якою була організація театральних видовищ в Стародавній Греції та Стародавньому Римі.	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
Тема 1. 2.	1. Проаналізувати основні жанри Середньовічного театру. 2. Порівняти рівень театрального мистецтва доби Середньовіччя з Античністю. 3. Розкрити два напрями розвитку італійського театру доби Відродження: учено-гуманістичний та народний.	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
Тема 1. 3.	1. Дати характеристику трагедіям П. Корнеля та Ж. Расіна. 2. Проаналізувати традиції народної комедії в творчості Ж. - Б. Мольєра. 3. Визначити роль французьких просвітителів в історії театру. 4. Розкрити естетичні принципи драматургії Й.В.Гете	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
Тема 1. 4.	1. Проаналізувати театральні принципи Е. Золя. 2. Порівняти різні ідеологічні тенденції в англійській драматургії кінця XIX-поч.ХХ ст. (О. Уайльд, Б. Шоу). Розкрити філософські принципи творчості Ж. П. Сартра.	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
Тема 1. 5.	1. Розкрити виникнення російської національної драматургії та створення російського національного театру. 2. Визначити роль О. С. Пушкіна в розвитку драматургії і сценічного мистецтва 3. Визначити історичну роль Московського Художнього театру в реформуванні світового театрального мистецтва. 4. Дати характеристику основним драматургічним творам А. П. Чехова («Чайка», «Дядя Ваня», «Три сестри», «Вишневий сад»).	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
Змістовний модуль 2. Розвиток театрального мистецтва в Україні від зародження до сьогодення		

Тема 2.1.	1. Визначити роль обрядів та народних свят у розвитку народної театральної творчості наших предків. 2. Рокрити провідне місце творів І. П. Котляревського та Г. Ф. Квітки-Основ'яненка в розвитку української національної драматургії та театру. 3. Проаналізувати театральну діяльність І. К. Карпенка-Карого та М. К. Садовського. 4. Охарактеризувати унікальне мистецьке явище – театр корифеїв.	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
Тема 2.2.	1. Проаналізувати драматургічну творчість І. Я. Франка та Лесі Українки. 2. Розкрити значення Леся Курбаса в історії українського театру. 3. Визначити проблеми розвитку сучасного українського театру.	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Максимальна кількість балів – 25.

6.4. Форма проведення семестрового контролю – залік.

Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

- 1) Організація театральних видовищ у Стародавній Греції.
- 2) Архітектура давньогрецького театру.
- 3) Творчість Есхіла, Софокла, Евріпіда, Аристофана.
- 4) Видовища у Стародавньому Римі.
- 5) Мистецтво гістріонів та їх роль у формуванні європейського театру IX-XII ст.
- 6) Міракль, містерія, мораліте як жанри середньовічного театру.
- 7) Комедія дель арте.
- 8) Творчість У. Шекспіра – найяскравішого драматурга доби Відродження.

- 9) Творчість Ж.-Б. Мольєра.
- 10) Критика придворно-аристократичної культури («Кумедні манірниці»).
- 11) Критик асімейного деспотизму («Школажіноқ»).
- 12) Політична сатира («Тартюф», «ДонЖуан»).
- 13) Режисерські вимоги Корнеля і Расіна.
- 14) Твори Дж. Байрона у світовій драматургії.
- 15) Мангеймський театр. Репертуар, мистецтво режисури, художнє оформлення.
- 16) Драматургічна творчість О. Уайлда та Б. Шоу
- 17) Український вертеп.
- 18) Драматургічна творчість І. П. Котляревського та Г. Ф. Квітки-Основ'яненка.
- 19) Театральна діяльність І. К. Карпенка-Карого та М. К. Садовського.
- 20) Драматургія –вищий етап у творчості Лесі Українки.
- 21) Соціальний зміст драматургії В. Винниченка, Я. Мамонтова, І.Микитенка, І. Кочерги, І. Ірчана.
- 22) Значення творчості Леся Курбаса в історії українського театру.
- 23) Розвиток українського театру за умов репресій радянської влади, вилучення з обігу творів видатних діячів української культури (М. Грушевського, П. Куліша, В. Винниченка, Б. Грінченка, Л. Курбаса).
- 24) Проблеми розвитку сучасного українського театру.

6.5 Шкала відповідності оцінок

	Оцінка у балах	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
A	90 - 100	Відмінно – відмінний рівень знань в межах обов'язкового матеріалу, з можливими незначними помилками. Глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому студент легко орієнтується, володіє понятійним апаратом, Здатний пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження.
B	82 - 89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих помилок. За повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом, орієнтування у вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце окремі неточності (похибки).
C	75 - 81	Добре – в цілому добрий рівень знань з незначною кількістю помилок. Засвоєний навчальний матеріал, володіння понятійним апаратом, орієнтування у вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце суттєві помилки.
D	67 - 74	Задовільно – посередній рівень знань із значною кількістю недоліків. Зазнання і розуміння основних положень навчального матеріалу, при цьому у студент допускає неточності у визначенні понять та при використанні знань для вирішення практичних завдань, не вміє доказово обґрунтовувати свої судження.
E	60 - 66	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань. Не повне опанування програмного матеріалу, що задоволяє мінімальні критерії.
FX	35 - 59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання. Студент має розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань, що вимагає повторного вивчення дисципліни.

7. Навчально-методична карта дисципліни «Історія театрального мистецтва»
 І курс. (1 семестр) Разом 60 години, лекції – 18 год, семінарські заняття - 10,
 самостійна робота – 28 МКР – 4 год., залік.

модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II			
Назва модулів	Історичний та загальний огляд становлення та розвитку театрального мистецтва у світовій культурі.					Концептуальні засади розвитку театрального мистецтва в Україні від			
Кількість балів за модуль	77 б					72 б			
заняття	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	2.1	2.2		
Теми та лекції (9 б.)	Античний театр як колиска західноєвропейської драматургії. Давньогрецький та Давньоримський театри (1 б.)	Світоглядні детермінанти становлення театрального мистецтва за доби Середньовіччя та Відродження (1 б.)	Teatr французького класицизму. Основні напрямки розвитку театру за доби Просвітництва (1 б.)	Західно-європейський театр XIX-початку ХХ століття. Ідейно-філософські принципи театрального мистецтва ХХ століття (1 б.).	Становлення російського театру від XVII до ХХ століттях (1 б.).	Зародження стародавнього українського театру. Становлення українського театру в XVII-XIX століттях (2б)	Український театр кінця XIX-XX століття. Сучасний український театр: основні тенденції та перспективи розвитку(2 б.).		
Теми семінарських занять (55 б.)		Семінарське заняття № 1 (10+1 б)		Семінарське заняття № 2 (10+1 б).		Семінарське заняття № 3 (10+1б)	Семінарське заняття № 4,5 (20+2б)		
Самостійна робота (35 б.)	5 б	5 б	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.		
Види поточного контролю (50 б.)	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)					Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			
Підсумковий контроль	Залік								
Усього: 149 б., коефіцієнт 1,49									

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Андреев М. Средневековая европейская драма. Происхождение и становление (X-XIII вв.)./ М.Андреев. –М.,1989.
2. Аникст А. Театр эпохи Шекспира. /А.Аникст. – М.,1965.
3. Аникст А. Теория драмы от Аристотеля до Лессинга. / А.Аникст. – М., 1967.
4. Антонович Д. Триста років українського театру. 1619-1919.
5. Барг М. Шекспир и история. / М.Барг. – М.,1979.
6. Баткин Л. Итальянские гуманисты. Стиль жизни. Стильмышления. /Л.Баткин. – М., 1978.
7. Белецкая Л.К. Украинский советский драматический театр./ Л.К.Белецкая. – К.,1984.
8. Бобошко Ю.М. Режисер Лесь Курбас. / Ю.М.Бобошко. –К.: Мистецтво, 1987.
9. Бояджиев Г. Вечно прекрасный театр эпохи Возрождения.Италия, Германия, Англия. / Г.Бояджиев. – Ленинград,1973.
10. Бояджиев Г. Мольер. Исторические пути формирования жанра высокой комедии. / Г.Бояджиев. – М., 1967.
11. Грушевський М. Культурно-національний рух на Україні вXVI-XVII столітті. / М.Грушевський. – К.,1912.
12. Данилов С.С. Русский драматический театр XIX века: В 2т./ С.С.Данилов. – Ленинград,1974.
13. Дмитриев Ю.А. История русского и советского драматического театра: от истоков до современности. / Ю.А. Дмитриев, Г.А. Хайченко. – М.: Просвещение, 1986.
14. Єфименко. В.В. Культура Відродження. Історія світової культури. /В.В. Єфименко. – К., 1994.
15. История западноевропейского театра / Под общ.ред. С.С.Мокульского. – Т.2. – М.,1956-1957.

16. История зарубежного театра / Подред. Г.Н.Бояджиева. – М., 1972.
17. История зарубежного театра / Под ред. Г.Н.Бояджиева и др. 2-е изд., перераб. и доп. – Т.2.: Театр Западной Европы XIX- начала XX века: 1789-1917. - М.: Просвещение,1984.
18. История зарубежного театра: В 4 Т.: Учебн.Пособие для культ.-просвет.и театр. училищ и ин-тов культуры/ Е.В. Азерникова, А.В.Бартошевич, Н.З.Бащинджагян и др.; Под ред. А.Г.Образцовой и др. – М., 1987. – Т.4: Театр Западной Европы и США новейшего времени: 1945-1985.
19. История зарубежного театра: В4ч.:Учебн.Пособие для культ.-просвет.итеатр. училищи ин-тов культуры / Под ред. Г.Н.Бояджиева, А.Г.Образцовой. – М., 1981. – Ч.1: Театр Западной Европы от античности до Просвещения.
20. История русского советского драматического театра/Подобщ.ред. Ю.А.Дмитриева и К.Л.Рудницкого. – М., 1984
21. Клековкін О. Ю. Містерія у генезі театральних форм і сценічних жанрів./ О.Ю.Клековкін. – К.,2002.
22. Клековкін О.Ю. Античний театр. / О.Ю.Клековкін. – К.,2004.
23. Клюев В. Театрально-эстетические взгляды Брехта. / В.Клюев. –М., 1966.
24. Коваленко Н.М. Лесь Курбас. / Н.М.Коваленко. – К.,1998.
25. Красильникова О.В. Історія українського театру ХХ століття.: Монографія. / О.В.Красильникова. – К.,1999.
26. Кузьменко Є.М. Розвиток українського театрального руху у 20-30-хрп. ХХ ст. / на прикладі творчості Л.Курбаса. / Є.М. Кузьменко. – К.: Знання, 1999.
27. Образцова А.Бернард Шоу и европейская театральная культура на рубеже XIX-XX веков / А.Образцова. – М., 1974.
28. Современный зарубежный театр. Борьба идей и направлений. –М., 1969.
29. Український драматичний театр: Нариси історії: В 2 Т. /Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М.Рильського. – К.,1967.

- Т.1: Дожовтневий період.
30. Український драматичний театр: Нариси історії: В 2 Т. / Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії М.Рильського.–К.,1959.
- Т.2: Радянський період.
31. Шах-Азизова А. Чехов и западноевропейская драма его времени./ А. Шах-Азизова. – М.,1966.
- Допоміжна**
1. Антична культура : Довідник.. – К.,1993.
  2. Бахтин М.М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура Средневековья и Ренессанса./М.М.Бахтин. – М.,1989.
  3. Боннар Андре. Греческая цивилизация./ Андре Боннар. – М.,1992.
  4. Винниченко В. Заповіт борцям за визволення./ В.Винниченко. –К., 1991.
  5. Гете И. Об искусстве./ И.Гете. – М.,1975.
  6. Дятчук В.В. Український тлумачний словник театральної лексики/ Всеукраїнське тов-во «Просвіта» ім. Т.Шевченка, Ін-т Мови НАНУкраїни. / В.В.Дятчук, Л.І. Барабан – К.: Просвіта, 2002.
  7. Европейское просвещение и Французская революция XVIIIст.:Сб. статей/ Под ред. Г.С.Кучеренко. – М.,1988.
  8. Забужко О.С. Філософія української ідеї: Франківський період./ О.С.Забужко. – К., 1993.
  9. Зингерман Б. Пикассо, Чаплин, Брехт, Хемингуэй. Образ человека и индивидуальность художника в Западном искусстве XX века./Б.Зингерман. – М., 1984.
  10. Кадышев В. Рассин. / В.Кадышев. – М.,1990.
  11. Каллистов Д. Античный театр./Д.Каллистов.–Ленинград,1970.
  12. Касьянов Г. Українська інтелігенція в русі опору 1960-80-х рр./ Г.Касьянов. – К.,1995.
  13. Культурне відродження в Україні: історія і сучасність. – Львів,1993.

14. Курбас Л. Березіль: Із творчої спадщини. – К.,1988.
15. Молодцова М.М. Актеры комедии дель арте о своем творчестве (XVI-XVII в.) // Эстетические идеи в истории зарубежного театра. / М.М.Молодцова. – Ленинград,1991.
16. НічикВ.М.Гуманістичні і реформаційні ідеї на Україні (XVI-поч. XVII ст.). / В.М. Нічик, В.Д.Литвинов, Я.М. Стратій. – К., 1990.
17. Русский драматический театр. / Под ред.Б.Н.Алексеева, А.Г.Образцовой. – М.,1976.
18. Попович М.В. Нарис історії культури України. / М.В. Попович. – К., 1998.
19. Стайн Дж.Сучаснадраматургія в історії та театральній практиці. УЗ-х кн. / Дж. Стайн. – Львів, 2003.
20. Финкельштейн Е. Бомарше. / Е.Финкельштейн. – М.,1957.
21. Фрадкин И. Бертольд Брехт. Путь и метод. / И. Фрадкин. – М.,1965.
22. ШведовЮ. Эволюция шекспировской трагедии./ Ю.Шведов. – М.,1975.
23. Шоу Б. О драме и театре. / Б.Шоу. – М.,1963.